Lietas arhīva Nr. 102AA-0083-19/9
ECLI:LV:KUAT:2019:1022.169030219.4.S

SPRIEDUMS
Liepājā 2019.gada 22.oktobrī

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente V.Vaiteika
tiesneši I.Junghāne, D.Aktumanis
rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **/pers. D/,** personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15]panta septītās daļas sakarā ar /pers. D/ aizstāves L.Elsberģes apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 23.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 14.maijā Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas inspektors Ainars Štībelis sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. PC 303712 (turpmāk – Protokols) par to, ka 2019.gada 10.maijā plkst. 18.20 /pers. D/ vadīja transportlīdzekli *VW PASSAT VARIANT* ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ Liepājā, /vieta/un, neizvēloties drošu braukšanas ātrumu un intervālu, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, nobrauca no ceļa braucamās daļas, bojājot ceļa zīmi Nr. 902, pēc kā atstāja notikuma vietu, par to noteiktā kārtībā nepaziņojot Valsts policijai. Plkst. 19.16 /pers. D/ lietoja alkoholiskos dzērienus pēc ceļu satiksmes negadījuma, minimālā alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 0,90 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs. Alkohola pārbaude veikta ar mērierīci Alco Quant 6020 Plus Nr. A405194.

Protokolā konstatēts, ka pārkāptas Ceļu satiksmes likuma 27.panta sestajā daļā un 19.panta pirmajā un trešajā daļā noteiktās prasības. Atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 149.[15]panta septītajā daļā (lietas 4.lapa).

Ar Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 23.augusta spriedumu (turpmāk – Spriedums) (lietas 52.-55.lapa) /pers. D/ atzīts par vainīgu Latvijas APK 149.[15]panta septītajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīts ar naudas sodu 1200 *euro* apmērā, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 gadiem. Nospriests /pers. D/ nepiemērot administratīvo arestu.

Tiesa atzinusi, ka /pers. D/, patvaļīgi atstājot ceļu satiksmes negadījuma vietu un atbilstošā kārtā neziņojot par ceļu satiksmes negadījumu, ar savu rīcību ir apzināti un prettiesiski radījis šķēršļus objektīvās patiesības noskaidrošanai ceļu satiksmes negadījuma vietā un pie administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas.

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka pie administratīvās atbildības sauktās personas pieaicināto liecinieku /pers. K/ un /pers. L/ liecības nedz apstiprina, nedz arī noliedz protokolā konstatētos apstākļus. Atzinusi, ka lietas izskatīšanas gaitā nav gūts apstiprinājums /pers. D/ norādītajam, ka notikuma vietā strādājošās Valsts policijas amatpersonas būtu izdarījušas jebkādu spiedienu uz /pers. D/.

Tiesa /pers. D/ sniegtos paskaidrojumus un apgalvojumus, ka viņš pēc ceļu satiksmes negadījuma nav lietojis alkoholu, novērtējusi kā personas centienus izvairīties no likumā paredzētās atbildības.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka pārbaudītie pierādījumi ir pietiekoši un izslēdz šaubas par to, ka /pers. D/ ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas APK 149.[15]panta septītajā daļā, viņa vaina ir pilnībā pierādīta, un par izdarīto pārkāpumu viņam piemērojams administratīvais sods.

Par Spriedumu /pers. D/ aizstāve L.Elsberģe iesniegusi apelācijas sūdzību (lietas 57.-59.lapa), lūdzot Spriedumu atcelt un tiesvedību lietā izbeigt. Pirmās instances tiesas spriedumu uzskata par nepamatotu un nelikumīgu, kurš balstīts tikai uz varbūtībām, nevis pierādījumiem. Tiesa nav pareizi novērtējusi pierādījumus, līdz ar to nav arī pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus.

Citējot Latvijas APK 9.pantā un 239.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto, apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka, iztrūkstot kaut vienam administratīvā pārkāpuma sastāva obligātam elementam, nav administratīvā pārkāpuma sastāva un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama, tas ir, administratīvā pārkāpuma sastāva neesamība ir absolūts apstāklis, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Konkrētajā lietā nav strīda par to, ka 2019.gada 10.maijā ap plkst.18.20 /pers. D/ ar savu automašīnu *VW Passat* izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, pēc kā, nepaziņojot par to policijai, no notikuma vietas aizbrauca. Strīds ir par to, vai /pers. D/ lietoja alkoholiskos dzērienus pēc ceļu satiksmes negadījuma, kas ir viņam inkriminētā administratīvā pārkāpuma objektīvās puses obligātais elements – darbības esamība.

/pers. D/ aizstāves ieskatā, pirmās instances tiesa pierādījumus lietā ir vērtējusi pretēji likuma prasībām, piedodot ticamību, tiesasprāt, vienīgajam pierādījumam – paša /pers. D/ sniegtajam rakstiskajam paskaidrojumam, bez jebkādas pamatotas argumentācijas ir noraidījusi /pers. D/ tiesas sēdē sniegtās liecības, kuras ir analogas liecinieka – policijas darbinieka Endija Borisenko liecībām. /pers. D/ teicis, ka lietojis alu pa dienu, viņš ejot pensijā, ko nosvinējis. Liecinieks varējis saprast un redzēt, ka alkoholu /pers. D/ lietojis jau pirms negadījuma. Arī liecinieks - policijas darbinieks Brucis-Meiris tiesas sēdē liecināja, ka /pers. D/ pats nevarēja uzrakstīt paskaidrojumu, prasīja, kas jāraksta.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzsver, ka /pers. D/ netika izskaidrotas viņa tiesības neliecināt pret sevi, un, ka viss, ko viņš liecinās, var tikt izmantots pret viņu.

Par to, ka /pers. D/ pēc ceļu satiksmes negadījuma nevarēja tikt uz veikalu "Maxima" pēc dzeramā, liecina tas, ka pēc notikušā, novietojis automašīnu stāvlaukumā Šķēdes ielā pie 15.vidusskolas, viņš kājām devās atpakaļ uz notikuma vietu, kur savāca nokritušo savas automašīnas numuru,

plastmasas detaļas, kā arī detaļu no ceļa zīmes un atgriezās pie savas automašīnas. Tajā brīdī, kad /pers. D/ šīs detaļas lika savas automašīnas bagāžniekā, piebrauca ceļu policijas ekipāža. Aizstāve norāda, ka šis ceļš ir pārāk garš, lai tik īsā laika posmā varētu paspēt aiziet līdz notikuma vietai, savākt detaļas, atgriezties atpakaļ un vēl aiziet uz otru pusi līdz veikalam "Maxima" un atgriezties atpakaļ. Līdz ar to secināms, ka /pers. D/ nekādi nevarēja lietot alkoholu pēc ceļu satiksmes negadījuma.

Sūdzības iesniedzēja par kļūdainu uzskata tiesas secinājumu, ka nav gūti apstiprinājumi tam, ka policijas amatpersonas būtu izdarījušas spiedienu uz /pers. D/. /pers. D/ savās liecībās nekad nav teicis, ka policijas darbinieki uz viņu būtu izdarījuši spiedienu. Viņš paskaidroja, ka nav zinājis, ko rakstīt, un pajautājis piebraukušajam policistam (Vītoliņš), kurš teicis, ka var rakstīt, ka /pers. D/ pēc tam aizgājis uz veikalu un iedzēris. Pēc policista padoma /pers. D/ arī uzrakstīja savu paskaidrojumu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā Sprieduma pamatojumu, apelācijas instances tiesa atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 23.augusta spriedums ir likumīgs un pamatots, atstājams negrozīts, bet /pers. D/ aizstāves L.Elsberģes iesniegtā apelācijas sūdzība noraidāma.

Latvijas APK 7.pants nosaka, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā, un lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.pantu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, iegūtie fakti vai ziņas par faktiem jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Apelācijas instances tiesa secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Latvijas APK 149.^{15}panta septītajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošo vielu lietošanu pēc satiksmes negadījuma, kā arī pēc tam, kad transportlīdzeklis tiek apturēts pēc policijas darbinieka, robežsarga pieprasījuma, līdz pārbaudei, kas nosaka alkohola koncentrāciju asinīs vai konstatē narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi, vai atbrīvošanai no šīs pārbaudes noteiktā kārtībā.

Novērtējusi pierādījumus izskatāmajā lietā, apelācijas instances tiesa atzīst, ka /pers. D/ vaina Latvijas APK 149.^{15}panta septītajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta ar tiem pierādījumiem, kurus pirmās instances tiesa analizējusi un pareizi novērtējusi. Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13}panta trešo daļu apelācijas instances tiesa pievienojas Spriedumā norādītajiem atzinumiem.

Attiecībā par /pers. D/ aizstāves L.Elsberģes apelācijas sūdzībā norādīto, ka tiesa bez jebkādas reālas argumentācijas ir noraidījusi /pers. D/ tiesas sēdē sniegtās liecības, apelācijas instances tiesa to atzīst par nepamatotu, jo pirmās instances tiesa spriedumā norādījusi, ka piešķir augstu ticamības pakāpi /pers. D/ notikuma dienā sniegtajam skaidrojumam, salīdzinājumā ar /pers. D/ tiesas sēdē sniegto paskaidrojumu, ko tiesa novērtējusi kā personas centienus izvairīties no likumā paredzētās atbildības. Tiesa pamatoti atzinusi, ka /pers. D/, patvaļīgi atstājot ceļu satiksmes negadījuma vietu un atbilstošā kārtībā neziņojot par ceļu satiksmes negadījumu, ar savu rīcību ir apzināti un prettiesiski radījis šķēršļus objektīvās patiesības noskaidrošanai ceļu satiksmes negadījuma vietā un pie administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas. Apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas izdarītajam secinājumam, ka augstāka ticamība piešķirama /pers. D/ sniegtajam paskaidrojumam uzreiz pēc notikušā, kad pārkāpējam nav bijusi iespēja pārdomāt notikušo un izdomāt iespējamās notikuma versijas. /pers. D/ savā paskaidrojumā, ko sniedzis uzreiz pēc notikušā, 2019.gada 10.maijā, norādījis, ka pēc ceļu satiksmes negadījuma devies uz veikalu "Maxima", nopircis alu, kuru izdzēris. Atgriezies līdz mašīnai, pie kuras stāvēja policija.

Protokols sastādīts 2019.gada 14.maijā pēc tam, kad konstatēta pārrakstīšanās kļūda uz vietas sastādītajā protokolā Nr. PC 427525. Apelācijas instances tiesa konstatē, ka Protokols sastādīts ceturtajā dienā pēc administratīvā pārkāpuma izdarīšanas, /pers. D/ Protokolu parakstījis, piekrītot Protokolā norādītajam.

Uzreiz pēc administratīvā pārkāpuma izdarīšanas sniegto paskaidrojumu /pers. D/ rakstījis pašrocīgi, un tiesai nav pamata neticēt policijas darbinieku D.Bruča-Meira un E.Borisenko liecinātajam, ka viņi nav norādījuši /pers. D/ konkrētu tekstu, kas viņam jāraksta, bet, izsniedzot veidlapu, norādījuši, ka viņam jāapraksta reālie fakti, kā viss noticis. Minētie liecinieki pirmās instances tiesā norādījuši, ka notikuma vietā /pers. D/ visu laiku mainījis notikušā versijas: sākotnēji apgalvojis, ka neko nav darījis, tad norādījis, ka braukusi viņa meita. Ņemot vērā minēto, /pers. D/ liecinātais tiesas sēdē, mainot versiju par notikušo, uzskatāms par izvairīšanos no atbildības un paredzamā soda. Turklāt ņemams vērā, ka versija par to, ka /pers. D/ alkoholiskos dzērienus pēc ceļu satiksmes negadījuma nav lietojis, radusies tikai tiesā, Protokols sastādīts ceturtajā dienā pēc administratīvā pārkāpuma izdarīšanas, Protokolu /pers. D/ parakstījis.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. D/ nav zinājis, ko rakstīt paskaidrojumā, pajautājis policistam (Vītoliņam), ko rakstīt, policists teicis, ka var rakstīt, ka /pers. D/ pēc tam aizgājis uz veikalu un iedzēris. Apelācijas instances tiesa konstatē, ka no pirmās instances tiesas sēdes protokolā fiksētās liecinieka G.Vītoliņa liecības izriet, ka viņš ar vadītāju nav kontaktējies. Visi nopratinātie policijas darbinieki liecinājuši, ka nav devuši precīzus norādījumus, tieši kas /pers. D/ jāraksta paskaidrojumā. Apelācijas instances tiesa nekonstatē apstākļus, kas liecinātu par to, ka Iestāde būtu ieinteresēta /pers. D/ nepamatoti saukt pie administratīvās atbildības.

Apelācijas sūdzībā norādītais, ka /pers. D/ pēc ceļu satiksmes negadījuma nevarēja tikt uz veikalu "Maxima" pēc alkoholiskā dzēriena, jo tik īsā laikā nevar paspēt aiziet līdz notikuma vietai, savākt detaļas, atgriezties atpakaļ un aiziet uz otru pusi līdz veikalam, uzskatāms par /pers. D/ aizstāves pieņēmumu, kurš nav pamatots ar nekādiem pierādījumiem.

Apelācijas instances tiesa norāda, ka Latvijas APK 243.panta ceturtajā daļā noteikts: ja vien netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā norādījusi amatpersona. Šīs normas interpretācijā tieši pārkāpējam administratīvo pārkāpumu lietās ir jāpierāda pretējais, tas ir, jāapgāž amatpersonu norādītais. Personas nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Tiesai jāinterpretē šaubas par labu personai tikai tad, ja, novērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tiesa nevar nonākt pie pārliecības par personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Apelācijas instances tiesas ieskatā, lietā ir pietiekami, ticami, objektīvi un pārliecinoši pierādījumi, kas pierāda /pers. D/ vainu izdarītajā administratīvajā pārkāpumā, kas paredzēts Latvijas APK 149.^{15}panta septītajā daļā, par ko /pers. D/ piemērots naudas sods 1200 *euro* apmērā un atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 gadiem, kas uzskatāms par atbilstošu sodu.

Ņemot vērā minēto, apelācijas instances tiesa atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 23.augusta spriedums atstājams negrozīts, bet /pers. D/ aizstāves L.Elsberģes apelācijas sūdzība kā nepamatota noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas APK 289.[22] pantu, 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, Kurzemes apgabaltiesa

nosprieda

Kurzemes rajona tiesas 2019.gada 23.augusta spriedumu **atstāt negrozītu**, bet /pers. D/ aizstāves L.Elsberģes iesniegto apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Motivēts spriedums sastādīts un pieejams no **2019.gada 22.oktobra.**

Tiesnese referente V.Vaiteika

Tiesnese I.Junghāne

Tiesnesis D.Aktumanis